

Zaak C-324/23 [Myszak]¹

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

25 mei 2023

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 oktober 2022

Verzoekende partijen:

OF

EI

RI

Verwerende partij:

Getin Noble Bank S.A.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzoekers, die consumenten zijn, hebben met de verwerende bank een overeenkomst inzake een aan de Zwitserse frank (CHF) gekoppeld hypothecair krediet gesloten. Tot op heden hebben zij de daaruit voortvloeiende termijnen nog niet in hun geheel afgelost. Zij hebben verzocht vast te stellen dat de overeenkomst oneerlijke bedingen bevat en hebben tevens verzocht de overeenkomst nietig te verklaren en de bank te gelasten de door hen betaalde termijnen terug te betalen.

Ten aanzien van de verwerende bank is een procedure van gedwongen afwikkeling ingeleid, waarop verzoekers hebben verzocht om een bewarende

¹ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

maatregel, namelijk schorsing van de aflossing van de volgende krediettermijnen, op grond dat deze wegens de afwikkeling en het te verwachten faillissement van de verwerende bank niet meer zouden kunnen worden teruggevorderd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vraag

Verenigbaarheid met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad en met artikel 70, leden 1 en 4, van richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van bepalingen van nationaal recht volgens welke het niet is toegestaan om ten aanzien van een bank in afwikkeling en op de enkele grond dat een tot afwikkeling strekkende procedure ten aanzien van die bank is ingeleid gevolg te geven aan een door een consument ingediend verzoek tot verkrijging van een voorlopige maatregel (waarborging van een vordering) bestaande in de schorsing voor de duur van de gerechtelijke procedure van de verplichting van deze consument tot het aflossen van de door hem verschuldigde krediettermijnen, die voortvloeien uit een kredietovereenkomst die door de rechter waarschijnlijk nietig zal worden verklaard als gevolg van de schrapping van de in die overeenkomst opgenomen oneerlijke contractuele bedingen

Prejudiciële vraag

Moeten artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten, gelezen in het licht van de beginselen van doeltreffendheid en evenredigheid, en artikel 34, lid 1, onder b) en g), en artikel 70, leden 1 en 4, van richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan bepalingen van nationaal recht volgens welke het niet is toegestaan om ten aanzien van een bank in gedwongen afwikkeling en om de enkele reden dat een tot gedwongen afwikkeling strekkende procedure ten aanzien van die bank is ingeleid, gevolg te geven aan een door een consument ingediend verzoek tot verkrijging van een door de rechter gelaste voorlopige maatregel (waarborging van een vordering) bestaande in de schorsing voor de duur van de gerechtelijke procedure van de verplichting van deze consument tot het aflossen van krediettermijnen uit hoofde van een uitgekeerde hoofdsom en de daarover verschuldigde rente, die voortvloeit uit een kredietovereenkomst die door de rechter waarschijnlijk nietig zal worden verklaard als gevolg van de schrapping van de in die overeenkomst opgenomen oneerlijke contractuele bedingen?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak van het Hof

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie: artikel 169, lid 1.

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie: artikel 38.

Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: „richtlijn 93/13”): vierde, eenentwintigste en vierentwintigste overweging, artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1.

Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van richtlijn 82/891/EEG van de Raad en de richtlijnen 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU en 2013/36/EU en de verordeningen (EU) nr. 1093/2010 en (EU) nr. 648/2012, van het Europees Parlement en de Raad (hierna: „richtlijn 2014/59”): overwegingen 50 en 130 en artikelen 34 en 70.

Arresten van:

21 december 2016, Gutierrez Naranjo e.a., gevoegde zaken C-154/15, C-307/15 en C-308/15, EU:C:2016:980,

14 juni 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349,

19 juni 1990, Factortame e.a., C-213/89, EU:C:1990:257,

11 januari 2001, Siples, C-226/99, EU:C:2001:14,

13 maart 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163,

10 september 2014, Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189,

14 maart 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164,

26 juni 2019, Addiko Bank, C-407/18, [EU:C:2019:537] en

5 mei 2022, Banco Santander, C-410/20, EU:C:2022:351.

Beschikking van 26 oktober 2016, Fernández Oliva e.a., gevoegde zaken C-568/14 tot en met C-570/14, EU:C:2016:828.

Conclusie van advocaat-generaal J. Kokott van 19 november 2020, Banco de Portugal e.a., C-504/19, EU:C:2020:943.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Artikel 385¹ van de ustawa-Kodeks cywilny (wet houdende het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (hierna: „KC”):

„Lid 1. Bedingen in een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld binden de consument niet indien zijn rechten en verplichtingen worden vormgegeven op een wijze die in strijd is met de goede zeden en een grove

schending van zijn belangen vormt (oneerlijke contractuele bedingen). Dat geldt niet voor de bedingen over de voornaamste prestaties van de partijen, zoals de prijs of de vergoeding, indien deze ondubbelzinnig zijn geformuleerd.

Lid 2. Indien een beding de consument overeenkomstig lid 1 niet bindt, blijven partijen gebonden door de overeenkomst zonder dat beding.

Lid 3. Over bedingen is niet afzonderlijk onderhandeld indien de consument daarop geen werkelijke invloed heeft gehad. Dat betreft met name contractuele bedingen die zijn ontleend aan een modelovereenkomst die door de contractant aan de consument wordt aangeboden.

Lid 4. De bewijslast voor het feit dat afzonderlijk over een beding is onderhandeld berust bij de partij die zich daarop beroept.”

Artikel 405 KC:

„Eenieder die zonder rechtsgrond ten nadele van een ander een vermogensvoordeel heeft verkregen, is verplicht om hem dit voordeel terug te geven in natura en, indien dit niet mogelijk is, om de waarde ervan te vergoeden.”

Artikel 410 KC:

„Lid 1. De bepalingen van de voorgaande artikelen zijn in het bijzonder van toepassing op onverschuldigde prestaties.

Lid 2. Een prestatie is onverschuldigd indien degene die deze heeft verricht niet verplicht was of niet gebonden was ten aanzien van de persoon aan wie is betaald, hetzij indien de oorzaak van de prestatie is weggevallen of het beoogde doel van de prestatie niet is bereikt, hetzij indien de rechtshandeling op grond waarvan zij is verricht, nietig was en na de betaling niet geldig is geworden.”

Artikel 189 van de ustawa-Kodeks postępowania cywilnego (wet houdende het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) van 17 november 1964 (hierna: „KPC”).

Artikel 730¹ KPC:

Lid 1. Elke procespartij of deelnemer aan de procedure kan verzoeken om een bewarende maatregel indien de betrokkene zijn vordering en rechtsbelang bij een dergelijke maatregel prima facie aannemelijk maakt.

Lid 2. Van een rechtsbelang bij een bewarende maatregel is sprake wanneer de tenuitvoerlegging van de in de zaak te geven beslissing wordt verhinderd of in ernstige mate wordt bemoeilijkt of de verwezenlijking van het doel van de procedure anderszins wordt verhinderd of in ernstige mate wordt bemoeilijkt indien geen bewarende maatregel wordt getroffen.

Lid 2¹ [...]. Het rechtsbelang bij een bewarende maatregel wordt geacht aannemelijk te zijn indien de persoon die om de maatregel verzoekt degene is die

verzoekt om betaling van bedragen die verschuldigd zijn uit hoofde van een handelstransactie in de zin van de ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (wet betreffende de bestrijding van buitensporige vertragingen bij handelstransacties) van 8 maart 2013, indien de waarde van deze transactie niet hoger is dan 75 000,00 Poolse zloty (PLN) en het verschuldigde bedrag waarvan betaling wordt gevorderd niet is voldaan en sinds het verstrijken van de betalingstermijn minstens drie maanden zijn verstreken.

Lid 3. Bij de keuze van de specifieke bewarende maatregel houdt de rechter rekening met de belangen van de partijen in of de deelnemers aan de procedure, voor zover dat nodig is om aan de rechthebbende een passende rechtsbescherming te bieden en om degene op wie de verplichting rust niet zwaarder dan nodig te belasten.”

Artikel 731 KPC,

Artikel 755 KPC

Lid 1. Indien de bewarende maatregel geen betrekking heeft op een geldvordering, treft de rechter de bewarende maatregel die hij in de omstandigheden van het geval passend acht, zonder specifieke voorgeschreven maatregelen ten aanzien van geldelijke vorderingen uit te sluiten. In het bijzonder kan de rechter:

- 1) de rechten en verplichtingen van de partijen bij of de deelnemers aan de procedure regelen voor de duur daarvan;*
- 2) de vervreemding van de goederen of rechten waarop deze procedure betrekking heeft verbieden;*
- 3) de procedure van gedwongen tenuitvoerlegging of enige andere procedure die strekt tot tenuitvoerlegging van de betrokken uitspraak schorsen; [...].”*

Artikel 146 van de ustawa-Prawo upadłościowe (wet betreffende faillissementen) van 28 februari 2003

Artikel 135 van de ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (wet op het bankgarantiefonds, het depositogarantiestelsel en de gedwongen afwikkeling) van 10 juni 2016 (hierna: „BFGU”), met name lid 4:

„4. Tijdens een procedure tot gedwongen afwikkeling mag ten aanzien van een marktdeelnemer in afwikkeling geen procedure tot gedwongen tenuitvoerlegging of tot het treffen van bewarende maatregelen worden ingeleid.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 OF en de eveneens bij deze zaak betrokken ouders van OF, namelijk RI en EI, hebben in 2007 met verweerder Getin Noble Bank [...], gevestigd te Warschau, een overeenkomst inzake een aan de CHF gekoppeld hypothecair krediet ten bedrage van 185 375,71 PLN (ongeveer 40 000 EUR) gesloten over een periode van 360 maanden. In § 9, lid 2, van de overeenkomst is bepaald dat het kredietbedrag op de datum van uitkering wordt omgerekend in CHF volgens de aankoopkoers van deze valuta als vermeld in de door de bank gehanteerde tabel. In § 10, lid 3, van de overeenkomst is bepaald dat de in CHF berekende krediettermijnen worden omgerekend in PLN volgens de verkoopkoers [van de CHF] als vermeld in de door de bank gehanteerde tabel op de datum van betaling van de betreffende termijn.
- 2 Het krediet was bedoeld om een deel van de koopprijs van een onroerend goed alsook de kredietkosten te dekken. In de kredietovereenkomst is bepaald dat de hoofdsom van het krediet wordt omgerekend in CHF volgens de door de bank vastgestelde aankoopkoers van deze valuta en dat de in CHF berekende krediettermijnen moeten worden terugbetaald tegen de eveneens door de bank vastgestelde verkoopkoers van deze valuta. Verzoekers zijn in kennis gesteld van het effect van de rente- en wisselkoersschommelingen van de valuta op basis van een tabel waarin de bedragen van de krediettermijnen werden vergeleken uitgaande van de veronderstelling dat het kredietbedrag 20 % hoger zou zijn en dat de wisselkoers met 9,21 % zou stijgen (wat overeenkwam met het verschil tussen de hoogste en de laagste wisselkoers van het jaar daarvoor).
- 3 Op 29 september 2022 heeft de Bankowy Fundusz Gwarancyjny (bankgarantiefonds; hierna: „fonds”) op grond van de wet op het bankgarantiefonds besloten om de verwerende bank gedwongen af te wikkelen met gebruikmaking van het instrument van een overbruggingsinstelling. Bij het door het fonds gegeven besluit is een nieuwe marktdeelnemer met de naam VELO Bank SA opgericht. Daaraan zijn nagenoeg alle rechten en verplichtingen van verweerder overgedragen, onder uitsluiting evenwel van zijn vermogensrechten die voortvloeien uit feitelijke handelingen, rechtshandelingen of verboden handelingen die verband houden met in CHF luidende krediet- en leningsovereenkomsten of overeenkomsten inzake aan deze valuta gekoppelde kredieten en leningen alsmede van uit dergelijke vermogensrechten voortvloeiende vorderingen, met inbegrip van vorderingen die het voorwerp uitmaken van civiele en bestuurlijke procedures, ongeacht het tijdstip waarop deze vorderingen zijn ingesteld. Dit betekent dat het vermogen van de bank in hoofdzaak bestaat uit vorderingen die voortvloeien uit kredietovereenkomsten die, net als de door verzoekers gesloten overeenkomst, oneerlijke contractuele bedingen bevatten en die op termijn ook ter discussie kunnen worden gesteld. Over het genoemde besluit is door een andere rechter een prejudiciële vraag gesteld in zaak C-118/23.

- 4 Uit de verklaringen die door het fonds zijn afgelegd in de media volgt dat in de loop van het jaar een verzoek tot faillietverklaring en liquidatie van de verwerende bank zal worden ingediend.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 5 Verzoekers (kredietnemers) hebben bij de verwijzende rechter een verzoekschrift ingediend en verzoeken thans de genoemde overeenkomst nietig te verklaren en verweerder te veroordelen tot betaling van 48 352,97 PLN en 27 171,82 CHF (wat volgens de huidige wisselkoersen overeenkomt met ongeveer 95 % van de uitgekeerde hoofdsom), vermeerderd met de wettelijke verdragingsrente en de proceskosten. Verzoekers hebben aangegeven dat de door hen gesloten kredietovereenkomst oneerlijke bedingen inzake de koppeling van het kredietbedrag aan een vreemde valuta bevat. Het door verzoekers gevorderde bedrag komt overeen met de som van de door hen verrichte betalingen, die een door verweerder ontvangen onverschuldigde prestatie vormt. Subsidiair hebben verzoekers verzocht de overeenkomst te mogen voortzetten wanneer de oneerlijke bedingen daaruit zijn geschrapt.
- 6 De verwerende bank concludeert tot afwijzing van de vordering en tot verwijzing in de proceskosten. Verweerder heeft formele excepties opgeworpen en heeft betwist dat de bedingen van de overeenkomst oneerlijk zijn. Hij heeft documenten ten bewijze van de rechtmatigheid van deze bedingen overgelegd. Hij heeft tevens aangevoerd dat hij gerechtigd is om terugbetaling van de gehele uitgekeerde hoofdsom alsmede een vergoeding voor het gebruik daarvan te vorderen.
- 7 Nadat de afwikkeling was ingeleid hebben verzoekers om een bewarende maatregel ten aanzien van hun vordering tot nietigverklaring van de overeenkomst verzocht. In het kader daarvan hebben zij verzocht om voor de duur van de procedure de rechten en verplichtingen van de procespartijen aldus vast te stellen dat:
 - i. hun verplichting tot aflossing van de krediettermijnen ten belope van het in de overeenkomst vermelde bedrag en op de daarin vermelde tijdstippen voor de periode vanaf de indiening van hun verzoekschrift tot de definitieve beëindiging van de procedure wordt geschorst,
 - ii. verweerder wordt verboden de overeenkomst ontbonden te verklaren,
 - iii. verweerder wordt verboden om in het kader van de werkzaamheden van de Biuro Informacji Gospodarczej (bureau voor economische informatie, Polen) bekend te maken dat verzoekers geen kredietaflossingen hebben verricht in de periode vanaf de aanvang van de bewarende maatregel tot de definitieve beëindiging van de procedure.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 8 De verwijzende rechter heeft in een soortgelijke zaak reeds een prejudiciële vraag gesteld over de algemene mogelijkheid om bewarende maatregelen ten aanzien van vorderingen te treffen door de uitvoering van een gesloten kredietovereenkomst te schorsen. De aldaar (in zaak C-287/22) aangevoerde argumenten zijn ook in deze zaak relevant. Volgens de verwijzende rechter is het met name geoorloofd om een bewarende maatregel te treffen die bestaat in het schorsen van de verplichting tot het betalen van verschuldigde krediettermijnen. Het voornaamste verschil in de feiten van deze zaak is dat de gedwongen afwikkeling van de verwerende bank is ingeleid, wat wezenlijke gevolgen heeft voor het antwoord op de vraag of het inleiden van een bewarende procedure en het voortzetten van een reeds aangevatte procedure toelaatbaar zijn.
- 9 Het Hof heeft bij herhaling algemene vaststellingen geformuleerd over de noodzaak om aan de nationale rechterlijke instanties de mogelijkheid te bieden om voorlopige maatregelen te gelasten tot waarborging van de volle werking van rechterlijke uitspraken die strekken tot het beschermen van rechten waarop een beroep wordt gedaan krachtens het Unierecht (zie arresten van 19 juni 1990, *Factortame e.a.*, C-213/89, EU:C:1990:257, punt 21, 11 januari 2001, *Siples*, C-226/99, EU:C:2001:14, punt 19, en 13 maart 2007, *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, punt 67).
- 10 De verwijzende rechter [gaat uit] van de premisse dat het bestaan van oneerlijke contractuele bedingen die aan de consument een wisselkoersrisico opleggen en die verwijzingen naar door de bank vastgestelde valutakoersen bevatten tot gevolg heeft dat de gehele overeenkomst na de schrapping van die bedingen niet langer van kracht kan blijven, wat naar nationaal recht (artikel 385¹ KC) gelijkstaat met de nietigheid van de overeenkomst. Bijgevolg heeft elk van de partijen bij een nietig verklaarde overeenkomst het recht om van de wederpartij terugbetaling van de door haar verrichte prestatie te vorderen (artikel 410 KC). De honorering van dergelijke vorderingen is ook mogelijk door middel van verrekening.
- 11 Artikel 385¹ KC vormt de omzetting in Pools recht van richtlijn 93/13. Derhalve moet deze bepaling aldus worden uitgelegd dat de doelstellingen van die richtlijn zo effectief mogelijk worden verwezenlijkt. Zoals het Hof heeft opgemerkt, moet artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13 aldus worden uitgelegd dat een oneerlijk contractueel beding in beginsel moet worden geacht nooit te hebben bestaan, zodat het geen gevolgen heeft ten aanzien van de consument. Derhalve moet de vaststelling in rechte dat een dergelijk beding oneerlijk is in beginsel tot gevolg hebben dat de situatie waarin de consument rechtens en feitelijk zonder dat beding zou hebben verkeerdt wordt hersteld. De verplichting voor de nationale rechter om een oneerlijk contractueel beding tot betaling van bedragen die onverschuldigd blijken buiten toepassing te laten leidt in beginsel tot een terugbetalingsplicht die overeenkomt met die bedragen (zie arrest van 21 december 2016, *Gutierrez Naranjo e.a.*, gevoegde zaken C-154/15, C-307/15 en C-308/15, EU:C:2016:980, punten 61 en 62).

- 12 Wanneer de schrapping van oneerlijke contractuele bedingen aanleiding geeft tot de nietigverklaring van de betreffende kredietovereenkomst, komt de terugbetalingsplicht neer op het ontstaan van een schuldvordering ten aanzien van de bank, namelijk een vordering tot terugbetaling van de krachtens de kredietovereenkomst betaalde bedragen. De consument wordt derhalve een schuldeiser van de bank en zijn vordering kan het voorwerp van een procedure van gedwongen tenuitvoerlegging uitmaken (wanneer daartoe een passende rechterlijke beslissing wordt gegeven) of kan worden verrekend met de door de bank ingestelde vordering tot terugbetaling van de uitgekeerde hoofdsom. De inleiding van een gedwongen afwikkeling sluit de mogelijkheid van gedwongen tenuitvoerlegging ten aanzien van de bank uit, zodat de enige doeltreffende manier om de terugbetalingsplicht af te dwingen erin bestaat de verschuldigde bedragen te verrekenen. Indien de consument meer dan de uitgekeerde hoofdsom aan de bank heeft betaald, kan hij ten aanzien van het te veel betaalde bedrag evenwel geen gebruik van deze mogelijkheid maken.
- 13 De verwijzende rechter is van oordeel dat de lange looptijd van een kredietovereenkomst en de specifieke aard van de situatie die ontstaat wanneer een dergelijke overeenkomst nietig wordt verklaard twijfels doen rijzen over de wisselwerking tussen richtlijn 93/13 en richtlijn 2014/59. Laatstgenoemde richtlijn voorziet niet in specifieke rechten voor consumenten, zodat zou moeten worden aangenomen dat de rechten van consumenten die tevens optreden als schuldeisers van een bank kunnen worden beperkt wanneer sprake is van gedwongen afwikkeling. Het door richtlijn 2014/59 neergelegde beginsel luidt dat schuldeisers niet mogen worden benadeeld in vergelijking met schuldeisers in een normale insolventieprocedure en dat schuldeisers van dezelfde categorie moeten worden behandeld op voet van gelijkheid. Mede daarom moet worden aangenomen dat wanneer een consument niet beschikt over de daadwerkelijke mogelijkheid om terugbetaling te vorderen van door hem verrichte prestaties die de aan hem uitgekeerde hoofdsom te boven gaan, dit weliswaar nadelig is voor de betrokken consument maar niettemin lijkt te beantwoorden aan de doelstellingen van richtlijn 2014/59. In dat verband worden consumenten namelijk behandeld op voet van gelijkheid met andere schuldeisers.
- 14 Het bedrag van de verplichtingen van de bank ten aanzien van andere schuldeisers is evenwel afhankelijk van de datum waarop de gedwongen afwikkeling wordt ingeleid. Na die datum zal het bedrag van de schuldvorderingen ten aanzien van de bank (bijvoorbeeld uit hoofde van geannuleerde verplichtingen) niet meer toenemen. Derhalve zullen de negatieve gevolgen van de afwikkeling (verliezen) in verband met de geringere mogelijkheid [voor de bank] om ingestelde vorderingen te honoreren of als gevolg van het feit dat bestaande verplichtingen zijn geannuleerd niet meer toenemen. Een consument die krachtens een overeenkomst die oneerlijke bedingen bevat prestaties aan een bank verricht nadat de afwikkeling van die bank is ingeleid verhoogt daarentegen het bedrag van zijn verliezen, aangezien hij de verrichte prestaties niet meer zal kunnen terugvorderen. De mogelijkheid van verrekening is beperkt tot het bedrag van de schuldvordering van de bank, en in het kader van de te verwachten

insolventieprocedure zal deze mogelijkheid tevens worden beperkt door andere vormvereisten. Derhalve zal de consument worden benadeeld ten opzichte van andere schuldeisers.

- 15 Naar het oordeel van de verwijzende rechter is een uitlegging van de genoemde bepalingen van richtlijn 93/13 en richtlijn 2014/59 die belet dat de uitvoering van een kredietovereenkomst ten aanzien van een consument wordt geschorst door middel van een passende rechterlijke beslissing in strijd met het doeltreffendheidsbeginsel. In dat geval zou aan de consument niet alleen de mogelijkheid worden ontnomen om zich daadwerkelijk te onttrekken aan de gevolgen van een overeenkomst die oneerlijke bedingen bevat, maar zou de consument tevens worden verplicht om uitvoering aan een dergelijke overeenkomst te geven in een situatie waarin zijn wederpartij naderhand niet meer tot terugbetaling kan worden gehouden. In een dergelijk geval kan van een afschrikkende werking van richtlijn 93/13 geen sprake zijn, aangezien overeenkomsten die oneerlijke bedingen bevatten nog steeds zouden worden uitgevoerd en voor de betrokken ondernemer de verwachte inkomsten zouden blijven genereren. Wanneer de bevoegde overheidsinstantie in een dergelijke situatie een afwikkeling inleidt op grond van de bepalingen van het Unierecht, zou dit ertoe leiden dat de betrokken consumenten ervan zullen afzien hun rechten te doen gelden en dat met name hun rechten die onder meer worden beschermd door artikel 38 van het Handvest van de grondrechten in het gedrang komen.
- 16 De relevante bepalingen van nationaal recht worden door de rechterlijke instanties aldus uitgelegd dat zij de mogelijkheid uitsluiten dat tegen een bank in afwikkeling een bewarende procedure wordt ingeleid. Een dergelijke uitlegging is in strijd met de regeling van richtlijn 93/13 en heeft tot gevolg dat de consument rechten verliest waarop hij krachtens deze richtlijn aanspraak kan maken. Bijgevolg weigeren de rechterlijke instanties om bewarende maatregelen ten behoeve van consumenten te treffen.
- 17 De verwijzende rechter is van oordeel dat de aangehaalde bepalingen van nationaal recht artikel 70, leden 1 en 4, van richtlijn 2014/59 op onjuiste wijze omzetten. De bepalingen van dat artikel verplichten de lidstaten namelijk om ervoor te zorgen dat de afwikkelingsautoriteit (in de onderhavige zaak is dat het fonds) slechts bevoegd is om schuldeisers met een zekerheid van een instelling in afwikkeling te beperken in hun mogelijkheden om hun zekerheidsrechten in verband met activa van die instelling in afwikkeling af te dwingen en dat van een dergelijke beperking slechts sprake kan zijn vanaf de bekendmaking van een bericht betreffende de beperking in de lidstaat waar de instelling in afwikkeling is gevestigd.
- 18 De bepalingen van voornoemd artikel 135, leden 1 en 4, BFGU laten de voorwaarden van artikel 70, leden 1 en 4, van richtlijn 2014/59 volledig buiten beschouwing. In wezen is richtlijn 2014/59 derhalve ruim in de nationale rechtsorde omgezet, zodat elke bewarende procedure ten aanzien van een marktdeelnemer in afwikkeling op arbitraire wijze is verboden, waardoor tevens

afbreuk wordt gedaan aan de rechten die de consument kan ontlenen aan richtlijn 93/13.

- 19 Onder voorbehoud van de uitspraak die het Hof zal doen in zaak C-287/22 is de verwijzende rechter van oordeel dat het treffen van een bewarende maatregel bestaande in het schorsen van de verplichting tot het aflossen van de termijnen van een kredietovereenkomst als die welke aan de orde is in het hoofdgeding ook is toegestaan in het kader van een insolventieprocedure. De maatregel heeft betrekking op de niet-geldelijke vordering tot vaststelling van de nietigheid van de overeenkomst, en een dergelijke vordering heeft geen rechtstreekse vermogensrechtelijke gevolgen voor de gefailleerde. Een dergelijke bewarende maatregel strekt niet tot het leggen van beslag op het vermogen van de gefailleerde in de zin van artikel 146, lid 3, van de Poolse wet betreffende faillissementen. De vermogensrechtelijke gevolgen voor de gefailleerde vloeien daarentegen voort uit de geldelijke vorderingen tot terugbetaling van de onverschuldigde prestatie, die [...] voortvloeien uit de toepassing van richtlijn 93/13 en uit de bepalingen waarbij deze richtlijn is omgezet, waaronder artikel 385¹, lid 1, KC. Derhalve is het treffen van een bewarende maatregel ten aanzien van een dergelijke [aanvullende] vordering niet geoorloofd.
- 20 Aangezien het treffen van een bewarende maatregel ten aanzien van een vordering als die welke aan de orde is in het hoofdgeding geoorloofd is in het kader van een insolventieprocedure, zou een uitlegging van artikel 135, leden 1 en 4, BFGU volgens welke geen bewarende maatregel ten aanzien van een dergelijke vordering kan worden getroffen inhouden dat schuldeisers die tevens consumenten zijn worden benadeeld in vergelijking met schuldeisers in een insolventieprocedure. Een dergelijke uitlegging is derhalve in strijd met artikel 34, lid 1, onder g), van richtlijn 2014/59.
- 21 De verwijzende rechter is van oordeel dat artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13, ook in een geval waarin een gedwongen afwikkeling is ingeleid, in het licht van het doeltreffendheidsbeginsel vereisen dat wanneer een consument ten aanzien van een ondernemer (bank) een procedure inleidt die strekt tot vaststelling van het oneerlijke karakter van bedingen die zijn opgenomen in een kredietovereenkomst en bijgevolg tevens tot nietigverklaring van die overeenkomst en tot terugbetaling van de bedragen die door de consument krachtens de nietige overeenkomst zijn betaald, de uitvoering van een dergelijke kredietovereenkomst door de nationale rechter kan worden geschorst. Een dergelijke bewarende maatregel levert voor de betrokken schuldeiser geen voordeel op ten opzichte van andere schuldeisers, aangezien zij geen betrekking heeft op vorderingen tot terugbetaling van aan de bank verrichte prestaties.
- 22 Rekening moet evenwel worden gehouden met het feit dat de verwerende bank aanspraak kan maken op terugbetaling van de uitgekeerde hoofdsom en dat de daartoe strekkende vordering in het geval van de inleiding van een gedwongen afwikkeling het voornaamste bestanddeel van zijn vermogen vormt. Schorsing van prestaties alvorens het bedrag van de door de bank ingestelde vordering is bereikt

lijkt in strijd te zijn met het doel van deze afwikkeling, aangezien dit aanleiding geeft tot een beperking of vertraging bij het invorderen van gelden waarmee ook de vorderingen van andere schuldeisers moeten worden gehonoreerd. Bovendien is het niet uitgesloten dat de bank naast de vordering tot terugbetaling van de uitgekeerde hoofdsom ook nog andere vorderingen kan instellen, zoals vermeld in de prejudiciële vragen in de zaken C-520/21 en C-756/22.

- 23 Gelet op een en ander geeft de verwijzende rechter in overweging om op de aldus gestelde prejudiciële vraag te antwoorden dat de daarin genoemde bepalingen in het licht van de beginselen van doeltreffendheid en evenredigheid aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale regeling en nationale rechtspraak die eraan in de weg staan dat in weerwil van de gedwongen afwikkeling van de betrokken bank wordt ingestemd met een ingediend verzoek om een bewarende maatregel die bestaat in het schorsen van de uitvoering van een kredietovereenkomst als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, wanneer de betrokken consument, zoals door de nationale rechter moet worden nagegaan, de aan de bank verschuldigde prestaties reeds heeft verricht.